

Р 570292

Павло ГАЙДУЦЬКИЙ

Аграрна реформа

Л. Д. КУЧМИ

В УКРАЇНІ

У книзі висвітлено передумови, ідеологічні засади, організаційні аспекти та практичні результати аграрної реформи в Україні, здійсненої за президентства Л. Д. Кучми (1994–2005 рр.). Ґрунтовно розкрито організацію та технологію здійснення земельної, господарської, фінансової та соціальної реформ, а також формування аграрного ринку на селі.

У виданні, яке присвячено 25-річчю початку аграрної реформи в Україні, розкрито роль Президента Л. Д. Кучми у здійсненні аграрних перетворень.

Для широкого кола читачів, яких цікавлять питання аграрної політики, організація і технологія здійснення реформ.

ЗМІСТ

До читача	11
Розділ I. Уроки історії аграрних реформ	15
1. Олександрівська реформа в Росії (1861 р.)	17
2. Столипінська реформа в Росії (1906 р.)	25
3. Псевдореформи в СРСР	33
4. Реформи у постсоціалістичних країнах	44
Розділ II. Політична боротьба за аграрну реформу в Україні	57
1. Реформи – виклик для сильних політиків	59
2. Політична воля Президента Л. Кучми до реформ	69
3. Професійна команда реформи	80
4. Криза як виклик реформі	89
5. Стратегія і тактика реформи	97
Розділ III. Земельна реформа	107
1. Міжнародний досвід земельних реформ	109
1.1. Успіхи соціально спрямованих реформ	109
1.2. Уроки антисоціальних реформ	117
2. Українська модель приватизації землі	123
2.1. Соціальна спрямованість приватизації землі	123
2.2. Паювання землі селянам	133
3. Українська стратегія оренди землі	146
3.1. Соціальна спрямованість оренди землі	146
3.2. Загрози орендної латифундації землі	157
4. Політика ринку землі	166
4.1. Ідеологія ринку землі	166
4.2. Ризики ринку землі	171
4.3. Політизація мораторію на ринок землі	182
4.4. Міфи про ринок землі	190
4.5. Який ринок землі потрібен Україні?	202
4.6. Який ринок передбачає закон від «Слуг народу»?	212
5. Земельна іпотека: можливості та обмеження	220

Розділ IV. Господарська реформа	227
1. Стратегія і тактика господарської реформи.....	229
1.1. Закономірність краху колгоспно-радгоспної системи	229
1.2. Реорганізації колгоспів і радгоспів у приватні структури	234
1.3. Паювання майна колгоспів і радгоспів селянам	244
1.4. Соціальна спрямованість господарської реформи	249
2. Агрохолдинги: корпоративні вигоди та суспільні ризики	253
2.1. Примарні корпоративні вигоди	253
2.2. Суспільні ризики і втрати	266
3. Фермерство – соціальна форма господарювання	284
3.1. Українська стратегія фермеризації	284
3.2. Перспективи сімейного фермерства	305
 Розділ V. Формування аграрного ринку	 313
1. Необхідність цивілізованого ринку	315
2. Організація біржового ринку	325
3. Створення ринкової інфраструктури	334
4. Адаптація до зовнішніх ринків	341
5. Формування системи регулювання ринку	350
 Розділ VI. Фінансова реформа в АПК	 359
1. Необхідність нової фінансової політики на селі	361
2. Мотиваційний фіксований податок	370
3. Податкова мотивація агропромислової інтеграції	376
4. Пільгове кредитування інноваційного розвитку	383
5. Субсидування лізингу та придбання техніки	390
6. Субсидування інноваційних програм	398
7. Пріоритети державної підтримки аграріїв	404
 Розділ VII. Ефективність аграрної реформи	 411
1. Економічне зростання в АПК	413
1.1. Зростання виробництва	413
1.2. Підвищення інтенсивності галузі	418
1.3. Розвиток зовнішньої торгівлі	423
1.4. Ефективність реформи в міжгалузевому порівнянні	426
1.5. Ефективність реформи в міжкраїновому порівнянні	428

2. Фінансове оздоровлення АПК	431
2.1. Ефективність – основа фінансового оздоровлення ..	431
2.2. Державна фінансова підтримка	437
2.3. Фінансова база інноваційного розвитку	439
Розділ VIII. Соціальна реформа на селі	443
1. Причини деградації українського села	445
2. Запровадження ринкової соціальної політики на селі	451
3. Соціальний пріоритет – добробут селян	460
Післямова: Правда, фальш і виклики	
аграрної реформи в Україні	467
1. Правда про аграрну реформу	469
1.1. Масштабність та соціальність реформи	469
1.2. Уроки реформи	474
1.3. Феномен реформи	478
2. Фальш про аграрну реформу	482
2.1. Фальсифікація цілей реформи	482
2.2. В епіцентрі фальсифікації – земля	488
2.3. «Крокодилячі сльози» за колгоспами	493
2.4. Ностальгія за колгоспними подачками	500
2.5. Міфи про «щасливе» колгоспне село	506
2.6. А хто ж фальсифікатори?	509
3. Виклики аграрної реформи	520
3.1. Нові виклики аграрних перетворень	520
3.2. Пріоритети на найближчу перспективу	525
3.3. Поради реформаторам	528
Додатки	534
Додаток 1. Основні Укази Президента України	
Л. Д. Кучми з питань аграрної реформи, аграрного	
та соціального розвитку	534
Додаток 2. Основні публікації П. І. Гайдуцького	
з питань аграрної реформи	540